

Uitgave 2024-1 • periode 11 februari - 24 maart 2024

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland

LUTHERROOS

Kerkblad van de Evangelisch-Lutherse gemeente Zuid-Nederland

Noord-Brabant - Limburg - Nijmegen

Met informatie over de kernen Bergen op Zoom, Eindhoven, Heusden, Nijmegen en Zuid-Limburg

Bij de Voorplaat

Marienweiher is een van de oudste Maria-bedevoortsoorden in Duitsland met jaarlijks ongeveer 8.000 pelgrims uit de wijde omgeving van de stad.

Lees hierover in de Lutherwandeling op pagina 6-7 en 13

Van de Redactie

Beste lezers,

Dit is alweer het eerste nummer van onze Lutherroos in het jaar 2024. Allemaal toch nog de beste wensen, dat het een mooi jaar mag worden.

Als ik naar buiten kijk is het nog flink guur en er ligt nog sneeuw. Maar het beloofd onstuimig maar wel beter weer te worden.

De zomer van het afgelopen jaar was lang, heet en droog en de herfst was stormachtig met heel veel regen. Ik blijf het een mooi gezicht vinden die enorm grote wateroppervlakten rond de grote rivieren.

Elk jaar weer veert de natuur op. De eerste bloemen komen weer boven de grond. Er verschijnen zachtgroene bladeren aan de bomen en struiken. De lucht vult zich met voorjaarsgeuren. We vinden het vaak heel gewoon maar eigenlijk is het fantastisch dat we elk jaar weer Gods schepping mogen bewonderen.

Heel veel leesplezier
De redactie

Colofon

De Lutherroos is een uitgave van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland en verschijnt zeven maal per jaar en wordt toegezonden aan (doop)leden van de gemeente en aan belangstellende relaties.

Overname van artikelen en/of foto's is toegestaan mits met vermelding van "Lutherroos" en het editie-nummer.

Redactie Lutherroos:

Dick Eekel (hoofdredacteur en redactie Eindhoven)

Susanne Freytag (predikant)

Coby van Dam-Bouwens (redactie Nijmegen)

Gerda Boon (redactie Zuid-Limburg)

Martin de Groot (eindredacteur, lay-out en productie)

Redactieadres:

p/a Vennekerhei 39, 5508 WB Veldhoven

redactie@lutherszuidnederland.nl

Adrescorrectie en/of klachten over toezending:

Tom Tempelaar, Amerlaan 2, 5626 BP Eindhoven

secretariaat@lutherszuidnederland.nl

Oplage: 600 exemplaren

Kopij aanleveren voor de volgende editie:

vóór 26 februari 2024.

Die editie geldt voor de periode

van 24 maart tot 5 mei 2024.

Wilt u ook de Lutherroos ontvangen?

U kunt altijd contact opnemen met de predikant.

U kunt vriend of lid worden van de Evangelisch-Lutherse Gemeente. Hiervoor kunt u contact opnemen met de secretaris. Vrienden en leden ontvangen automatisch de Lutherroos.

Daarnaast kan iedereen die geïnteresseerd is aangeven de Lutherroos te willen ontvangen.

Wilt u dan uw naam, adres en geboortedatum opsturen naar: secretariaat@lutherszuidnederland.nl

Er zijn geen abonnementskosten, maar een bijdrage aan de kosten van het blad in de vorm van een gift is van harte welkom. Ontvangt u de Lutherroos op papier en wilt u het blad ook of alleen maar digitaal ontvangen geef dit dan via een e-mail met uw naam en uw e-mailadres door aan: redactie@lutherszuidnederland.nl.

Wilt u bijdragen aan de kosten van het kerkblad:

NL43 RABO 0373 7412 51

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland

vermeld: Gift kosten Lutherroos

Inhoudsopgave

Van de redactie.....	2
Wilt u ook de Lutherroos ontvangen?.....	3
Colofon.....	3

Meditatie.....	4
De Lutherwandeling van 1510.....	6
Liederen van Luther.....	8
Richart Huijzer verbonden aan classis....	10
Van de kerkrentmeesters.....	11
Wij komen vertellen over Krakau.....	11
Babysokjes en -jasjes.....	12
Luchthavenpastoraat.....	12
Verjaardagen in Zuid-Nederland.....	14
Uit de kerkenraadsvergadering.....	14

Kern Bergen op Zoom.....	15
– Licht in het donker.....	15

Kern Eindhoven.....	16
– Berichten uit Armenie.....	16
– Uit de Pastoraatsgroep.....	17
– Geloof in beweging.....	17
– Uit de kerncommissie.....	18
– Collectes Eindhoven.....	18
– Een kleine terugblik.....	18
– Berste gezamenlijke dienst.....	19

Kern Heusden.....	20
– Berichten uit Heusden.....	20

Kern Nijmegen.....	20
– Terugblik.....	20
– Collectes Nijmegen.....	21
– Dialoogtafels.....	22
– Een interreligieuze maaltijd.....	22
– Herdenking bombardement.....	22
– Dialoogtafels.....	22
– Bijzondere dienst.....	22
– Van de diaconie.....	23
– Het gebouw inspireert.....	24
– Uit de kerncommissie.....	25
– Eten voor lichaam en ziel.....	25

Kern Zuid-Limburg.....	26
– Collectes Zuid-Limburg.....	26
– Adventsmiddag 9 december 2023.....	26
– Verandering in de kerk.....	27
– South Life Church.....	27
– Uit de Kerncommissie.....	28
– Leren van Luther.....	28

Contactadressen.....	29
----------------------	----

Vieringen.....	30
– Kerkdiensten Eindhoven.....	30
– Kerkdiensten Heusden.....	30
– Kerkdienst Bergen op Zoom.....	31
– Kerkdiensten Nijmegen.....	31
– Kerkdiensten Zuid-Limburg.....	31

Meditatie:

Geloven is gratis

eloven is gratis' dat klopt. Dat is iets wat we als kerken graag uitdragen. Daarom is er geen entree voor een kerkdienst en krijgt u geen rekening na een huisbezoek. Maar met geloof alleen kun je helaas geen rekeningen betalen.

Dat het geloof van een andere orde is en de waarde van alle aardse schatten overstijgt wil Jezus ons in zijn uitspraken duidelijk maken. Ik moest allereerst denken aan de gelijkenis van de schat in de akker waarin Jezus het koninkrijk van God beschrijft als waardevoller dan alle schatten van de aarde:

Het is met het koninkrijk van de hemel als met een schat die verborgen lag in een akker. Iemand vond hem en verborg hem opnieuw en in zijn vreugde besloot hij alles te verkopen wat hij had en die akker te kopen. (Matteüs 13:44)

Het kost diegene die deze schat vindt niet eens moeite om alles te verkopen omdat dat wat hij of zij in de akker heeft gevonden veel meer waard is dan al zijn bezittingen. Van iemand die hier juist wél moeite mee heeft, kennen we ook een voorbeeld in de Bijbel. Een man stelt Jezus de vraag wat hij nog meer moet doen dan zich aan de tien geboden te houden en Jezus antwoordde hem:

'Als je volmaakt wilt zijn, ga dan naar huis, verkoop alles wat je bezit en geef de opbrengst aan de armen; dan zul je een schat in de hemel bezitten. Kom daarna terug en volg mij.' (Matteüs 19,21)

Van deze man wordt verteld dat hij terneer-geslagen afdruipt omdat hij een rijke jonge-

man was.

Jezus ziet het als zijn taak deze schat, de boodschap van het koninkrijk van de hemel, die verborgen ligt in de akker, voor iedereen zichtbaar en kenbaar te maken; dat is de kern van zijn boodschap.

De schat van het koninkrijk is van een onschatbare waarde. Een schat die we om niet, gratis, mogen ontvangen.

De kerk die deze schat koestert en doorgeeft is tegelijk een organisatie in deze wereld. De kerk heeft voor dit aardse bestaan middelen nodig. Elke geloofsgemeenschap – hoe spiritueel ook – staat voor de aardse en concrete vraag hoe ze aan de benodigde middelen komt. Daarom ontvangen alle leden aan het begin van een nieuw jaar een brief van hun kerkelijke gemeente met het verzoek om bij te dragen aan de middelen om het kerkzijn in deze tijd mogelijk te maken.

Overigens, deze middelen bestaan niet alleen uit geld, waar de actie 'kerkbalans' over gaat, maar evengoed uit de inzet en tijd van mensen.

De kerk zou natuurlijk, net als een bedrijf, een rekening kunnen sturen voor alles wat ze doet. Ik hoorde een gemeentelid eens zeggen dat de kerkenraad maar aan de gemeente moest laten zien wat elke activiteit in totaal kost. Reken uit wat een huisbezoek kost, reken uit hoeveel een kerkdienst kost en sla dit om over het aantal bezoekers en gaat u maar zo door en plak er overal bedragen aan vast.

De kerk zou ook tarieven kunnen opstellen voor doop, huwelijksdienst en begrafenis. Ik hoorde ooit van zo'n voorbeeld – ik weet niet meer uit welk land - waar families krom lagen om de 1000 euro aan de kerk te kunnen betalen om hun kind te laten dopen. Onze kerk wil graag de schat van het geloof uitdelen aan iedereen en daar geen financiële drempel bij opwerpen.

Maar zo ontstaat het probleem: Hoe zamel je geld in wanneer je tegelijkertijd je 'producten' gratis aanbiedt? Op dit punt wordt de kerk ook een beetje voor gek aangezien. We leven in een zo door geld bepaalde samenleving dat we denken dat wanneer iets gratis is het ook niets waard is. In dat licht zouden we eigenlijk een stevige entree moeten heffen voor onze diensten. Toch willen we dit niet.

De oplossing zou kunnen zijn, zoals verenigingen het doen, alle leden een verplichte jaarlijkse bijdrage te laten betalen en wie niet betaalt wordt uitgeschreven. Maar een vaste bijdrage houdt geen rekening met de verschillen in draagkracht van mensen. Jezus heeft daar duidelijk aandacht voor. Hij zag een arme weduwe twee muntjes in de offerkist gooien en zei toen tegen zijn leerlingen:

'Ik verzeker jullie: deze arme weduwe heeft meer in de offerkist gedaan dan alle anderen die er geld in hebben gegooid; want die hebben gegeven van hun overvloed, maar zij heeft van haar armoede alles gegeven wat ze had, haar hele levensonderhoud.'

(Marcus 12,43 v.)

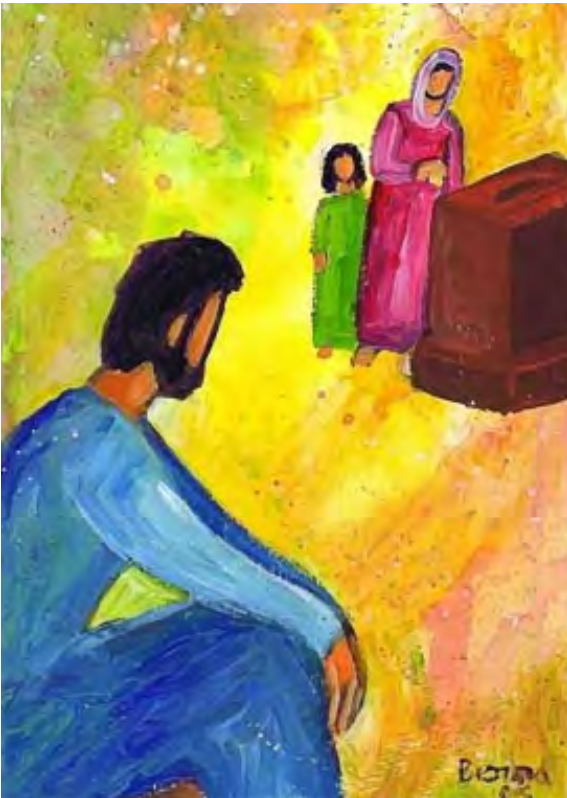
Zouden wij dan mensen moeten uitschrijven omdat ze hun bijdrage niet kunnen opbrengen? Dat kunnen en willen we niet als kerk.

Wat dan wel? Er lijkt geen andere weg dan dat een ieder gevraagd wordt om zelf na te gaan wat hij of zij kan bijdragen, passend bij de eigen draagkracht.

Als predikant krijg ik dan regelmatig de vraag: "Hoe moet ik dan mijn bijdrage bepalen?" Mensen zouden daarbij het liefst een houvast willen hebben, een richtlijn, een regel. Die is er niet. U zult in "vrijheid" uw bijdrage moeten bepalen, daarbij luisterend naar uw geweten.

Voor wie niet veel heeft, is het meestal duidelijk wat hij of zij kan geven. Voor wie meer heeft wordt deze vraag wat lastiger te beantwoorden omdat zij moeten kiezen waaraan ze hun overvloed besteden; het zij zo. Hierbij blijft dat we door God zijn geroepen in vrijheid onze verantwoordelijkheid te nemen.

ds. Susanne Freytag

De Lutherwandeling van Wittenberg naar Rome in 1510

Achter Luther aan lopen
Een tocht op stevige stappers

Prof. dr. Markus Matthias (1956) is sinds 2023 emeritus-hoogleraar Lutherana van de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) in Amsterdam. Zijn wieg stond in het Duitse Mainz.

Etappe 10:

Van Hof (Beieren) via Hembrechts naar Marktschorgast

Markus Matthias over zijn wandeltocht in het voetspoor van Luther. Een serie met belevenissen, ontmoetingen, overdenkingen en beschouwingen opgedaan tijdens zijn voettocht in navolging van Luther in 1510 met Rome als einddoel.

In het jaar 2023 waren wij van plan om van Hof naar Nuerenberg, dus in Opper-Franken te wandelen. De eerste twee dagen liepen wij van Hof via Helmbrechts naar Marktschorgast (geheel 45 km), tussen het Fichtelgebirge in het oosten en de „Frankenwald“ in het westen doorheen.

Het weer was ons deze dagen niet gunstig gezind. Meestal waren er dikke wolken aan de hemel, maar tegen de verwachtingen in viel er weinig regen. En de paden waren prachtig. Het startpunt was de Lorenzkerk in Hof. On-

ze weg leidde eerst naar Föhrenreuth (Konradsreuth) met een historische kruissteen als teken van verzoening. De bovenrand is deels afgebroken en verweerd. Aan de voorzijde van de plaat is een groot kruis gesneden, dat

de vorm heeft van een pootkruis met verbrede uiteinden. Ernaast is een kleiner kruis zichtbaar. De legende vertelt over een herder die door boeren uit Föhrenreuth werd gedood toen hij probeerde zijn kudde schapen over het terrein van het dorp te drijven. Het rapport is gebaseerd op een waargebeurde gebeurtenis en heeft te maken met de eeuwenoude wet dat de herder van het landgoed Pretschenreuth van 1 mei tot 29 september het Föhrenreuth-veld niet mocht gebruiken voor zijn schapen.

We liepen verder langs een wapengrenssteen van Georg Friedrich Karl markgraaf van Brandenburg-Bayreuth-Kulmbach (1688–1735) in het grensgebied naar het katholieke klooster van Bamberg. We

bevonden ons dus op een historisch pad! Het klooster en bisdom Bamberg was tot de secularisatie aan het begin van de 19e eeuw een geestelijk vorstendom in

het Heilige Roomse Rijk van de Duitse natie. Tijdens onze reis kwamen we hier voor het eerst het Rooms-katholicisme (na de Reformatie) tegen.

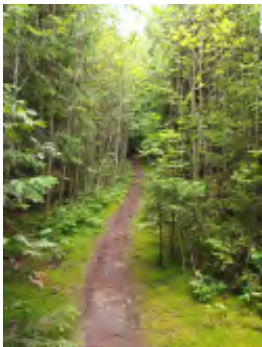

In Helmbrecht konden wij dankzij de gastvrijheid van de Lutherse gemeente overnachten in twee kamers van het gemeentehuis dichtbij de Lutherse kerk Johannes-de-Doper.

De volgende dag ging het verder via de bron van de Selbitz. De Selbitz is een zijrivier van de Saale, waar zij uiteindelijk uitmondt. Het water gaat dus nog steeds naar de Noordzee.

Zoals veel namen in dit gebied verwijst ook de naam Selbitz naar een eerdere Slavische nederzetting in dit gebied. Tijdens de wandeling hadden wij voortdurend het panorama van het Fichtelgebirge voor ogen met de verhogingen van de Ochsenkopf en de Schneeberg.

De volgende stop - we waren inmiddels in het katholieke gedeelte van het voormalige

klooster van Bamberg aangekomen. Daar was Marienweiher met zijn belangrijke bedevaartsbasiliek; Visitatie van de Maagd Maria. Sinds 1993 is het een zogenaamde kleine pauselijke basiliek. In de huidige staat is het een rococokerk uit het begin van de 18e eeuw.

Marienweiher is één van de oudste Mariabedevaartsoorden in Duitsland met jaarlijks ongeveer 8.000 pelgrims uit de wijde omgeving van de stad.

De oorsprongsgelende van de pelgrimstocht dateert uit de 12e eeuw. Naderhand liet een voerman uit Saksen hier een beeld van de Maagd Maria oprichten, dat hij eigenlijk mee had willen nemen uit Franken, als dank voor zijn redding uit de handen van een horde rovers die hem in een herberg hadden aangevallen.

In de toren van de kerk bevindt zich ook een Annakapel met een zeldzame afbeelding van de dood van St. Anna, een laatbarok werk in hout. Het is bekend dat Sint Anna rond 1500 een populaire heilige was in dit gebied, en ook Martin Luther zou haar ook hebben aange-roepen tijdens het beroemde onweer van Stotternheim (1505).

vervolg op pagina 13 →

Liederen van Luther

Dies sind die heiligen Zehn Gebot

(Lied 14 Alle liederen van Luther)

Het was 500 jaar geleden in 1524 dat dit lied van Luther voor het eerst gedrukt werd in een liedboek in Erfurt. Het behoort tot de zogenaamde catechismus-liederen. Dit lied 'De tien geboden, heilzaam recht' omschrijft in liedvorm de tien geboden. Als melodie heeft hij een reeds bekende melodie gebruikt. Dat Luther al in 1524 bij zijn eerste liederen een lied over de tien geboden schreef, maakt duidelijk hoe belangrijk hij de tien geboden vond.

Dit lied noemen we een catechismuslied omdat het minder een loflied of geloofslid is maar juist ertoe dient om zingend de basisinhoud van het geloof te leren. In dit lied dus de tien geboden. Het leren van waar het in het geloof om gaat, was voor de reformatie belangrijk.

Als eerste was dit lied dus bedoeld om te leren, om uit het hoofd te leren. Maar niet om automatisch op te zeggen, maar als hulpmiddel om de inhoud te begrijpen. Het leren via liederen was in de tijd van de reformatie populair omdat veel mensen niet konden lezen of schrijven. Een lied was dan bijzonder geschikt om de stof te onthouden.

Luther sloot bij deze middeleeuwse gewoonte aan toen hij op 14 februari 1524, zondag Quadragesima/Invocavit of de zondag waarop de veertigdagentijd begon, over de Tien Geboden preekte. Dat is de zondag waar het gaat om de verzoeking van Jezus in de woestijn. Luther schreef dit lied als onderdeel van zijn inzet om de thema's die op die zondagen volgens het leesrooster aan de orde kwamen, voor de gemeente zingend bereikbaar te maken. Het lied kreeg daarmee een liturgische en een catechetische functie.

In deze serie behandelt een predikant de liederen van Luther in willekeurige volgorde. Het is de bedoeling dat al zijn liederen een keer aan bod komen.

Het lied maakte nog tot in de achttiende eeuw onderdeel uit van de catechisatie. Daardoor was het in die tijd bekend onder de mensen. Dat leidde ertoe dat Bach ook een cantate over dit lied heeft gecomponeerd en er ook orgelcomposities bij dit lied zijn gemaakt.

De twaalf coupletten van dit lied eindigen allemaal met het woord 'Kyrieleis', dat betekent 'God ontferm u. De eerste strofe beklemtont dat de geboden van God vandaan komen. God heeft ons de tien geboden gegeven.

De strofen 2-10 omschrijven elk één van de geboden. Bij het verbod plaatst Luther hier en daar ook het positieve van wat we wel moeten doen. Als voorbeeld bij het verbod 'gij zult niet stelen' schrijft Luther het couplet:

"Je mag niet stelen geld of goed, niet uitpersen tot op het bot. Maar geef de armen die je ziet met milde hand en om niet."

In de laatste twee strofes maakt Luther duidelijk wat deze tien geboden met ons doen.

"Dit zijn geboden, mensenkind, waardoor jij al je zonden vindt en ze erkent en zo goed weet hoe je oprecht voor God leeft."

Dus de geboden hebben allereerst de taak dat we in die spiegel onze zonden herkennen. Hierdoor beseffen we dat we altijd opnieuw de vergeving van God nodig hebben. Aan de andere kant kunnen ons de geboden de weg wijzen hoe we oprecht voor God kunnen leven.

Het laatste couplet brengt ons bij Jezus die ons redt en bevrijdt uit de schuld die we dragen omdat we ten opzichte van de geboden van God telkens opnieuw tekort schieten.

Helaas staat dit lied niet in ons liedboek. Maar het is wel in het dienstboek van de Protestantse kerk opgenomen als één van de vormen om de tien geboden te laten klinken in een dienst. Is het een idee om op zondag invocavit dit lied te gaan zingen?

Het lied is geschreven voor het geloofsondericht aan de volgende generaties. Zodat ze de inhoud van het geloof zich eigen kunnen ma-

ken. De vraag voor ons is hoe we in onze tijd de tien geboden aan de volgende generaties leren en doorgeven?

Susanne Freytag

1. Dies sind die heiligen zehn Gebot,
die uns gab unser Herr Gott
durch Mose, seinen Diener treu,
hoch auf dem Berg Sinai.
Kyrieleis.
2. Ich bin allein dein Gott, der Herr,
kein Götter sollst du haben mehr;
du sollst mir ganz vertrauen dich,
von Herzensgrund lieben mich.
Kyrieleis.
3. Du sollst nicht brauchen zu Unehrn
den Namen Gottes, deines Herrn;
du sollst nicht preisen recht noch gut,
ohn was Gott selbst redt und tut.
Kyrieleis.
4. Du sollst heiligen den siebten Tag,
dass du und dein Haus ruhen mag;
du sollst von dein'm Tun lassen ab,
dass Gott sein Werk in dir hab.
Kyrieleis.
5. Du sollst ehrn und gehorsam sein
dem Vater und der Mutter dein
und wo dein Hand ihn' dienen kann;
so wirst du langes Leben han.
Kyrieleis.
6. Du sollst nicht töten zorniglich,
nicht hassen noch selbst rächen dich,
Geduld haben und sanften Mut
und auch dem Feind tun das Gut.
Kyrieleis.
7. Dein Eh' sollst du bewahren rein,
dass auch dein Herz kein' andern mein,
und halten keusch das Leben dein
mit Zucht und Mäßigkeit fein.
Kyrieleis.
8. Du sollst nicht stehlen Geld noch Gut,
nicht wuchern jemens Schweiß und Blut;
du sollst auftun dein milde Hand
den Armen in deinem Land.
Kyrieleis.
9. Du sollst kein falscher Zeuge sein,
nicht lügen auf den Nächsten dein;
sein Unschuld sollst auch retten du
und seine Schand decken zu.
Kyrieleis.
10. Du sollst deins Nächsten Weib und Haus
begehren nicht, noch etwas draus;
du sollst ihm wünschen alles Gut,
wie dir dein Herz selber tut.
Kyrieleis.
11. All die Gebot uns geben sind,
dass du dein Sünd, o Menschenkind,
erkennen sollst und lernen wohl,
wie man vor Gott leben soll.
Kyrieleis.
12. Das helf uns der Herr Jesus Christ,
der unser Mittler worden ist;
es ist mit unserm Tun verlorn,
verdienen doch eitel Zorn.
Kyrieleis.

(Evangelisches Gesangbuch 231.
De vertaling van Andries Govaart in
Alle liederen van Luther 14)

zondag 17 maart 14.00 uur

Richart Huijzer verbonden aan classis

Predikant-voorzitter van het CCV

Graag stel ik me even aan u voor. Mijn naam is Richart Huijzer. Ik ben predikant en heb naast het predikantschap in een gemeente in allerlei verschillende functies in de kerk mogen werken. Zo was ik o.a. jarenlang leidinggevend van de Dienst Geestelijke Verzorging in het Radboud-UMC in Nijmegen, waar ik ook woon, samen met mijn vrouw.

Ik heb altijd een sterke belangstelling gehad voor de rijke traditie en de roeping van onze kerk in de samenleving.

In 2017 promoveerde ik in Groningen op een praktisch-theologisch proefschrift over het ambt.

In het voorjaar van 2022 ging ik met emeritaat en sindsdien genieten we van meer vrije tijd en van kinderen en kleinkinderen. Ook leren we een nieuwe taal (Italiaans). Daarnaast doe ik vrijwilligerswerk. Zo ben ik o.a. gastheer in de mooie Abdij van Berne, verzorg ik vieringen en doe ik pastoraal werk in het Oecumenisch City Pastoraat van de Stevenskerk in Nijmegen.

Na mijn pensioen wil ik ook graag nog een beleidsmatige bijdrage blijven leveren aan kerk en samenleving. Per 1 februari zal ik aantreden als voorzitter van het Classicaal College voor de Visitatie in Noord-Brabant, Limburg en Réunion Wallone (CCV), waaronder ook de Evangelisch-Lutherse Gemeente in Zuid-Nederland valt. Om dit werk te kunnen doen moet je verbonden zijn aan een gemeente die bij de classis behoort. Daarom verbind ik mij graag aan uw gemeente in mijn eigen vertrouwde woonplaats.

Het college heeft als taak om bij lastige situaties die zich in een gemeente kunnen voordoen te bemiddelen. Het college wordt ingeschakeld als de situatie in een gemeente erom spant. Het gaat ook in de kerk nu eenmaal niet altijd vanzelf. We blijven allemaal mensen.

Waar het om gaat is dat we ook dan met elkaar de gemeente van Christus vorm blijven geven. Een bemiddelende 'blik van buiten' kan dan vaak behulpzaam zijn. Het college doet haar werk vanuit een pastorale grondhouding en richt zich op meerzijdige partijdigheid.

In de praktijk zal ik veel samenwerken met de leden van het college en met de classis-predikant en zal ik actief zijn als adviseur van de classis en het (breed) moderamen.

Op zondag 17 maart zal ik in een viering in de Evangelisch-Lutherse Gemeente, locatie Nijmegen, worden verbonden aan de classis als predikant-voorzitter van het CCV. De viering begint om 14.00 uur. U bent van harte welkom. Ik kijk uit naar deze viering en hoop op waardevolle jaren in ons classicale kerkelijke werk.

Met vriendelijke groet,

ds. Richart Huijzer

Van de kerkrentmeesters

Het college van kerkrentmeesters vergadert in de laatste maanden zeer regelmatig om de praktische zaken van het gemeente-zijn uitvoering te geven.

In de afgelopen maanden is door het college en de kerncommissie hard gewerkt aan een document om te komen tot verkoop en herontwikkeling voor de kerk in Nijmegen.

Met de gekozen strategie wordt de kerk verkocht aan een partij die de kerk gaat herontwikkelen voor een maatschappelijke functie, waarbij de kern – tegen een passende vergoeding – een vierplek tot de beschikking heeft. Er zijn op dit moment bij het college meerdere partijen bekend die geïnteresseerd zijn in een dergelijke ontwikkeling.

Het college is zich er van bewust dat als deze herontwikkeling niet gerealiseerd kan worden met behoud van de vierplek er voor de kern Nijmegen een andere vierplek gezocht moet worden. Hier onderhoudt het college het contact met de kerncommissie en in die situatie zal er ook een gesprek met de leden van de kern georganiseerd worden. Tot dat moment vertrouwen wij erop dat we in

Nijmegen een hele mooie ontwikkeling kunnen maken.

Het college vraagt aandacht voor de vrijwillige bijdrage in dit jaar. De inkomsten en uitgaven lopen al enige tijd niet meer in de pas en dat leidt tot financiële problemen. Als alle leden € 32,50 per maand zouden betalen – zo ongeveer de kosten van tv- of krantenabonnement of een abonnement op de sportschool – dan kunnen de kosten betaald worden. Als u het kunt missen houden wij ons van harte aanbevelen.

In de komende periode kijkt het college naar het totaal van haar taken en de manier waarop deze taken kunnen worden uitgevoerd. We bezien dit in het geheel van de ontwikkeling van het beleidsplan en de taken van de kerkenraad en de colleges.

Wouter Voshol

Wij komen vertellen over Krakau

Afgelopen zomer zijn 4 leden vanuit onze gemeente meegereisd naar het zonnige Krakau, voor de Lutherse Summer School. Tijdens deze bijzondere reis hebben we veel geleerd over het geloof, de kerk en de toekomst van beide, zowel van elkaar als van de mensen die we onderweg ontmoet hebben.

Het thema was: Eén Lichaam, één Geest, één Hoop. Het was een leuke en leerzame ervaring, waar we jullie graag over willen vertellen!

In februari en maart zullen wij langs alle kerken trekken om te vertellen over onze erva-

ringen én om samen na te denken over wat het thema voor onszelf zou kunnen betekenen. We komen langs na de dienst op de volgende zondagen:

- Heusden op 4 februari
- Heerlen op 25 februari
- Eindhoven op 10 maart
- Nijmegen op 17 maart

Wij kijken er naar uit jullie allemaal te ontmoeten!

*Met vriendelijke groet,
Christiaan Fahner en Helen Samai Nagelhout*

U steunt een goed doel

Wilt u bestellen dan kan dat via:
e-mail: lia.eekel@gmail.com
of per telefoon 040-253 21 75

JASJES €10 PER STUK
SOKJES €3 PER PAAR
JASJE PLUS EEN PAAR SOKJES €12,50

Babyjasjes & Babysokjes

Voor het diaconaal project van onze gemeente zijn er babyjasjes en babysokjes te koop. Ze worden met de hand gebreid door Lia Eekel.

De opbrengst gaat 100% naar de Stichting Kinderhulp Armenie.

Deze sokjes zijn zeer geliefd, omdat het uitschoppen wordt verhinderd door het koordje.

Wilt u een andere kleur of grotere maat, neem dan contact op met Lia Eekel.

Luchthavenpastoraat

Bedwants

Erasmus" is een Europees programma waar bij studenten, van universiteiten uit de hele EU, een paar maanden aan een andere universiteit studeren. Dit telt dan mee voor hun studie aan hun eigen universiteit.

Op het vliegveld kom ik vaak ouders tegen die hun kind komen afhalen, dat een paar maanden in bijvoorbeeld Madrid, of Bologna heeft gezeten. Ik sprak een moeder die op haar dochter wachtte, die een paar maanden in Spanje had gestudeerd. Er was een probleem geweest, de dochter moest eerder terugkomen, want in het huis waar ze had verbleven was bedwants geconstateerd. Zeer

besmettelijk en lastig, en onder studenten helaas maar al te bekend.

Het was erg sneu dat de dochter haar verblijf had moeten inkorten. De moeder vroeg zich af, kan ik haar straks wel omhelzen, of is dat geen goed idee vanwege besmettingsgevaar.

Daar wist ik geen antwoord op. Ik kon alleen maar sterkte wensen en veel succes met de verdere studie.

Mirjam van Nie

Vanaf Marienweiher liepen we verder langs het kruis van Kemnath, dat in 1937 werd opgericht. Er is geen daadwerkelijk kruisbeeld te zien, namelijk niet het lichaam van Jezus, maar alleen de vijf stigmata. Hier rustten de pelgrims uit Kemnath uit toen ze naar Marienweiher gingen.

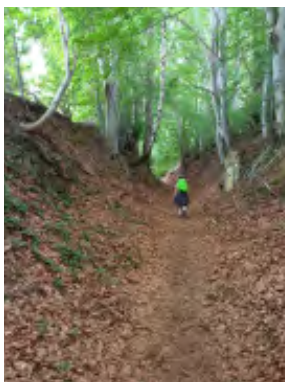
De invloed van de Habsburgers in dit gebied (het klooster van Bamberg bezat ook land in Oostenrijk) blijkt duidelijk uit de verering

van Johannes (van) Nepomuk (ca. 1350–1393), een priester en martelaar die in het begin van de 18e eeuw een populaire heilige in het Habsburgse Rijk werd. Hij werd 1729 door paus Benedictus XIII. heilig verklaard en is sinds 1732 de tweede patroonheilige van de jezuitien. Nepomuk – bekend uit Praag – wordt beschouwd

als de brugheilige en beschermheer van het biechtgeheim.

De Kellergasse bij Gundlitz is een cultuurhistorische bijzonderheid. Nadat we aanvankelijk

hadden aangenomen dat het een oude loopgraaf met bunkers was, bleek al snel dat het een kunstmatig aangelegd ravijn was waarin de inwoners van Gundlitz opslagruimtes hadden ingericht, om daar hun voedsel als in

een kelder te koelen en vers te houden.

Uiteindelijk kwamen we terecht in Marktschorgast met zijn katholieke parochiekerk St. Jakobus de Oude, voor het eerst

vermeld in een document uit 1109. Delen van het koor zijn in wezen romaans en zijn de overblijfselen van een laatmiddeleeuwse versterkte kerk (tegen de Slaven).

Wat vandaag de dag aan de rand van het moderne toerisme ligt, moet in de Middeleeuwen een levende wereld zijn geweest.

Prof. dr. em. Markus Matthias

Gefeliciteerd !

Verjaardagen in Zuid-Nederland

Wij vermelden hier de leden die 75 of 80 jaar en ouder worden

Jarigen van 18 februari - 24 maart 2024

23-feb	84	mw. T.A. Dik	Eindhoven
24-feb	86	hr. J.H. Marks	Bergen op Zoom
26-feb	92	mw. T. Kamminga-van Parreeren	Eindhoven
6-mrt	94	mw. G.E. de Jonge-Wessels	Eindhoven
7-mrt	85	mw. M.A.W. Schuller-Rehbach	Nijmegen
11-mrt	92	mw. E.C. Meinen	Halsteren
11-mrt	89	hr. E.A.L. Ansorg	Veldhoven
13-mrt	85	mw. H. Katzmann	Bergen op Zoom
15-mrt	96	mw. M.E.K. Meyer-Helferich	Muiden
24-mrt	87	mw. L.E. Pihlajamaa-Glimmerveen	Banholt

Wanneer u geen prijs stelt om bij de verjaardagen genoemd te worden, kunt u dit doorgeven aan de redactie.

vergadering van 7 december 2023 Uit de kerkenraad

De meerjarenbegroting van kerkbeheer had al ter accordering door de kerkenraadsleden rondgestuurd moeten worden. Helaas werkte het boekhoudsysteem van de protestantse kerk niet erg mee, zodat deze begroting nu pas gepresenteerd kon worden. Irene Oosterveer gaf daar een toelichting op. Nieuw in deze begroting was dat ook de resultaten per kern waren weergegeven. De kerkenraad keurde daarna deze begroting goed.

Ook de begroting van de diaconie had wat tegenslag. Deze zal komende week ter goedkeuring aan de kerkenraadsleden worden rondgestuurd.

In verband met het vertrek van Karin Bonfrere en Keety Mulder zal de samenstelling van de kerkenraad besproken moeten worden. Ook onze adviseur en kerkrentmeester Wouter Voshol gaat medio dit jaar vertrek-

ken. Omdat Wouter wegens ziekte afwezig is, hebben we dit punt verschoven naar de volgende vergadering.

Het jaargesprek over 2022 met de predikante heeft nog niet plaats gevonden. Voorgesteld wordt dat de commissie dit tegelijkertijd met het jaargesprek over 2023 zal houden. De kerkenraad vindt dit een goed idee en de afspraak zal eerdaags gemaakt worden.

De registratie van al de bezittingen van onze kerken is jaren geleden al ondergebracht bij het Catharijne Convent in Utrecht. Daar staat ook waar ze zich bevinden. Zo zijn diverse kunstschaten van ons aanwezig in de plaatselijke musea en sinds kort ook in het Luther Museum in Amsterdam.

De registratie is echter niet meer compleet omdat wijzigingen niet zijn doorgegeven aan het secretariaat. De kerkenraadsleden kunnen deze registraties inzien en het verzoek is dan ook om deze wijzigingen door te geven.

Tom Tempelaar

Licht in het donker

** erwijl ik dit schrijf is het vrijdag 12 januari 2024. Het nieuwe jaar is net begonnen. De tijd waarin we elkaar het beste toewensen voor het nieuwe jaar is net voorbij. De diverse goede voornemens zijn uitgewisseld. En we leven in de fase van het jaar dat de dagen weer langer worden.**

Toch kan het in januari nog heel donker zijn en krijgen we minder zonlicht dan goed voor ons is. Dat stemt veel mensen somber. Ieder jaar vraag ik me af: hoe kunnen we de boodschap van het licht en de vrolijkheid van Kerstmis langer vasthouden, zodat we januari gemakkelijker doorkomen. Wat kan ons helpen?

Een belangrijke aanwijzing treffen we aan in het kerkelijke dienstrooster. Daarin vinden we een aaneenschakeling van diensten met teksten, gebeden en liederen die het verhaal dat met Kerstmis begint, voortzet het nieuwe jaar in. Dat dient allemaal om de vreugde over de komst van Jezus als licht van de wereld levend te houden en zijn verhaal verder te vertellen. Zijn we ons dat bewust? Er zit wel iedere keer een week tussen al die vieringen.

Gelukkig helpt het Luthers Dagboek met voor alle dagen een bemoedigende boodschap. Bovendien staan alle liturgische gegevens voor de zondagen ook in dit boek. Alles waar we rustig en vrolijk van worden kunnen we in het Dagboek gemakkelijk terugvinden en nog eens doorlezen. En wat let ons om bekende liederen van Kerst en van

de Epifanientijd die we graag in kerk zingen thuis voor onszelf te zingen. Denk maar eens aan het uitbundige “Hoe helder staat de morgenster”, “De wijzen”, “Toen Jezus bij het water kwam”, “Wij willen de bruiloftsgasten zijn”, “Hij die de blinden weer liet zien”.

Om deze liederen thuis te kunnen zingen, hebben we wel een liedboek nodig. Dat hoeft geen nieuwe uitgave te zijn. We hebben nog een paar exemplaren, dus wie er één wil hebben om aan de slag te gaan, kan erom vragen. Misschien kan het volgend jaar op 1 januari een goed voornemen zijn om thuis te gaan zingen.

De gedachte om in januari zelf thuis actief bezig te zijn met het vervolg op het kerstverhaal, is niet nieuw. Het dagelijks stilstaan bij de (terug)komst van het licht is al heel oud. Er zijn oude tradities, heidense en kerkelijke, met dagelijkse lichtrituelen bekend. Vooral in Scandinavië waar het in de winter nog zoveel donkerder is dan hier. Wij zijn ze vergeten maar ze zijn/waren er natuurlijk niet voor niets. Er is alle reden om ze weer op te pakken. Maar we moeten er zelf wel iets voor doen.

Trouwens: bemoedigende woorden lezen en vrolijk makende liederen zingen, kunnen we natuurlijk door het hele jaar heen doen. Wie weet hoeveel plezier het geeft.

Ik wens u een gezegend jaar 2024 toe.

ds. Fia Tempelaar

Contact Pastoraat: mw. L. Rampelt [pastoraat@luthersekerkeindhoven.nl]
Gastpredikanten / organisten: mw. E.M. Eekel-Schendelaar
Present / ouderencontact: mw. A. Hoyer
Kinderoppas: hr. R. Schaak
IBAN Diaconie Eindhoven

NL06 RABO 03737 44439

Berichten uit Armenië

Het duorde even voor we weer berichten uit Armenië ontvingen.

Ghuschik was ziek, had heel veel rugpijn en hoge bloeddruk, het gaat nu weer wat beter met haar. Maar ze schrijft dat er veel problemen zijn met de mensen die zijn verdreven uit Arzach Nagorno Karabach. Ongeveer 120.000 mensen moesten in korte tijd ondergebracht worden in Armenië waar de huisvesting al zo slecht is.

In korte tijd heeft de regering deze mensen over het hele land verspreid, waar ze moeten wonen en werk krijgen, voldoende voedsel krijgen en mogelijkheden om naar scholen te gaan en te studeren.

In het dorp van Ghuschik zijn drie families komen wonen. Met kerst, wat ze in Armenië op 6 januari vieren, hebben de scholieren deze families bezocht. Zij hebben een sneeuwman (vadertje winter) en cadeautjes meegenomen. Ook de € 100,00, die wij aan Ghuschik hadden gegeven hebben hierbij geholpen.

Iedereen heeft het zwaar. Maar ze weten altijd nog ruimte te creëren voor mensen die het nog moeilijker hebben. Zo hebben ze oprecht en met heel veel mededogen voor de

mensen kerst gevierd. De nieuwe bewoners waren heel blij, dat ze zo een warm welkom kregen. Als dit niet de ware kerstgedachte is weet ik het niet meer. Deze mensen die zelf altijd moeten woekeren met hun mogelijkheden, beperkte hulp en creatief met alles om moeten gaan, zien altijd nog weer mogelijkheden om anderen die het nog armer hebben te helpen, waar het kan.

Als ergens de ware kerstgedachte in praktijk is gebracht, dan is het hier wel waar iedereen een stukje opschuift om deze verdreven mensen een plekje te gunnen om hun leven weer op te bouwen en ruimte te geven.

Ook nu weer dank ik u namens de mensen in Armenië voor uw bijdragen in december. Ze waren er dolblij mee. Nogmaals heel hartelijke dank!

Thea Dik

Geloof in beweging

We gaan in dit seizoen in de drie DORELU bijbelgespreksavonden aan de slag met het thema 'Geloven beweegt ons'. Elke keer met een andere invalshoek. Dit is de tweede bijeenkomst.

Deze keer gaat het om de verbinding van geloof en bewegen. We gaan samen een aantal bijbelteksten lezen waarin er bewogen en gedanst wordt.

We gaan ons verdiepen in hoe ons lijf mee doet in het geloof en zullen daarbij ook een beetje in beweging komen.

Het is fijn om in DORELU verband elkaar te bereiken in het nadenken over Bijbel en geloof.

Voorafgaande aan deze bijeenkomst is er een gezamenlijke maaltijd. Dit draagt bij aan de onderlinge ontmoeting en gezelligheid.

Iedereen is op donderdag 15 februari in de Dommelhoeferkerk uitgenodigd, om 18 uur voor de maaltijd en om 19 uur begint de bijeenkomst.

Voor de maaltijd graag tot 13 februari aangeven bij ds. Susanne Freytag:
ds.freytag@lutherszuidnederland.nl
(of tel. 0643955283)

ds. Susanne Freytag

Uit de Pastoraatgroep

Bij de eerste bijeenkomst in 2024 werd besproken op welke manier vanuit de groep bijgedragen kan worden om met elkaar in gesprek te blijven of nieuwe contacten te leggen.

Hierbij wordt o.a. aan een - door de kerncommissie al voorgestelde - gezellige middag in het kerkgebouw gedacht, die door de Pastoraatgroep mee gefaciliteerd kan worden. Als meer details over de invulling van deze middag bekend zijn, kan de Pastoraatgroep hiermee aan de slag gaan.

Verder werd voorgesteld om gemeenteleden die vanuit een andere gemeente naar de ELG Zuid-Nederland en hierbij naar de kern Eindhoven overgeschreven worden, vanuit de Pastoraatgroep een welkomstbrief te sturen, waarin o.a. het toesturen van de Lutherroos aangekondigd wordt. Dat voorkomt dat mensen door de komst van de Lutherroos verrast worden.

Afsluitend werd terug gekeken op bezoeken van gemeenteleden in het afgelopen jaar. In

verband met de groothuisbezoeken werden meerdere bezoeken aangevraagd. Ook hebben verschillende gemeenteleden na een dienst de bloemen van de altaartafel ontvangen. Dit werd verzorgd door de ouderlingen of soms verbonden met een bezoek door onze dominee. Hiermee zal in het lopende jaar worden doorgegaan.

Nu we in 2024 minder vaak een lutherse dienst hebben, zullen leden van de Pastoraatgroep ook op andere momenten namens de gemeente soms een bos bloemen brengen.

Wie behoefte heeft aan een bezoek of een gesprek, kan altijd contact opnemen met Leny Rampelt Zij geeft de aanvraag door aan de Pastoraatgroep.

Annegret Hoyer

Collectes

Collecteopbrengsten

17 november: Voedselbank	€ 37,50
25 december: incl. giften, St. Kinderhulp Armenië	€ 277,75
7 januari: Kerk in Actie: Samen tegen Armoede	€ 131,70
14 januari: incl. giften, Voedselbank	€ 56,70

Collectes in de komende lutherse diensten

11 februari Urgente Noodhulp aan Gaza en Israël. De Lutherse Wereldfederatie (LWF) is via de lutherse kerk in Jordanië al vele jaren actief aanwezig in de Palestijnse gebieden en

Israël. Het begon in 1948 als een vluchtelingenproject, maar is men daarna het Palestijnse volk blijven ondersteunen.

Het lutherse Augusta Victoria Ziekenhuis op de Olijfberg is gespecialiseerd in levensreddende kankerbehandelingen, maar staat nu ook open voor geneeskundige hulp aan vluchtelingen uit Oost-Jeruzalem, de Westbank en Gaza. Het ziekenhuis werkt samen met het Anglicaanse Al Ahli-ziekenhuis in Gaza-stad. De LWF oproep voor deze noodhulp aan het lutherse Augusta Victoria Ziekenhuis maakt deel uit van de wereldwijde noodhulp van de gezamenlijke kerken.

10 maart Nog niet bekend

17 maart Stichting Kinderhulp Armenië.
Zie artikel van Thea Dik.

Uit de Kerncommissie : Een kleine terugblik

De vergadering was 11 januari bij mevr. Hoyer thuis. De volgende zaken kwamen daar aan de orde:

- De voorbereidingen voor onze dienst op woensdag 24 januari voor de Week van het Gebed
- Het aanvullen van het dienstenrooster en daaraan toevoegen van de collectes
- Het invullen van de data van de kerncommissievergaderingen voor de eerste helft van dit jaar
- We keken terug op de afgelopen Advents- en Kerstdiensten en de Nieuwjaarsdienst. Vooral de Kerstherberg was weer een succes met 70 deelnemers
- De voorbereidingen voor de op 15 februari te houden DoReLu bijbelgespreksavond met maaltijd vooraf
- Voorgesteld werd om in mei een spelletjesdag voor onze gemeenteleden te houden
- De nieuwe paaskaars werd uitgezocht
- Er zal een lectoren- en een koffielijst worden opgesteld. Nu we overgegaan zijn naar alleen DoReLu-diensten is er extra hulp bij het koffieschenken nodig. Dus wie zich daarvoor wil aanmelden kan dit bij Dick Eekel of ondergetekende.

Tom Tempelaar

De decembermaand begon met een Duitse adventsmiddag op 2 december. Het was een mooie mix van deelnemers vanuit de gemeente en ook van daarbuiten die zo een gezellig adventsmiddag met koekjes, Duitse adventsliederen en teksten konden waarderen. Het knutselen van een adventsster was een leuke uitdaging.

Op 14 december was er de uitnodiging voor een adventsochtend bij de familie Oosterveer. Het is altijd weer een verrassing wat de deelnemers meebrengen aan verhalen of gedichten om met elkaar te delen op deze ochtend. Het gezellige werd nog versterkt met al het lekkers en de gezellige lunch waarop de familie Oosterveer ons trakteerde.

Het kinderkerstfeest op 24 december in de middag werd weer goed bezocht door kinderen uit de gemeente en overal vandaan, samen met hun ouders en grootouders. Er werden in korte tijd weer veel verschillende kerstknutsels gemaakt. De hoogtepunt was dan weer de kerstviering waarin de kinderen in het kerstverhaal meespeelden. Heerlijk was het ook om samen de bekende kinderkerstliederen te zingen. Met dank aan de vele helpers kunnen we samen met de Remonstranten die kinderfeest organiseren.

Susanne Freytag

Eerste gezamenlijke dienst in het nieuwe jaar

Han van Weeren stopt als organist

Op zondag 7 januari jl. werd in de kerkdienst o.l.v. ds. Willem Boon stilgestaan bij het feit dat er vanaf nu enkel nog gezamenlijke vieringen zijn, om en om verzorgd door Doospgezinden, Remonstranten en Lutheranen. De voorzitters van de drie gemeenten staken gezamenlijk de Paaskaars aan, waarna de voorzitter van de Remonstrantse gemeente (als gastheer) een korte toespraak hield.

Na de dienst werd de organist Han van Weeren verzocht om naar voren te komen. Het was de laatste dienst waarin Han op het orgel had gespeeld.

Ruim vijftig jaar geleden begon hij al in de Vaste Burcht-kapel. Toen de gemeente verhuisde naar de Remonstrantse kerk (april 1974) speelde hij ook daar weer op het orgel. Mevr. Irene Oosterveer sprak namens de gemeente de dank uit voor al die jaren orgelmuziek. Han kreeg daarbij het bloemstuk van de altaartafel en een envelop met inhoud. Vanaf deze plaats: Han, reuze bedankt. Het ga je goed.

Lia en Dick Eekel

Filmavond

Drive my car

Theaterregisseur Yūsuke Kafuku is gelukkig getrouwd met Oto. Tot het noodlot plotseling toeslaat. Overrompeld door verdriet probeert Kafuku het geheim te begrijpen dat hij vlak voor haar overlijden ontdekte.

Twee jaar later besluit de nog altijd rouwende Kafuku om een toneelstuk in Hiroshima te gaan regisseren. Zijn nieuwe werkgever heeft voor hem de de zeer bescheiden chauffeuse Misaka geregeld om hem tijdens zijn verblijf aldaar te vervoeren. Terwijl ze

samen al rijdend de tijd doorbrengen en elkaar steeds beter leren kennen, ontrafelt Kafuku het mysterie rondom zijn overleden vrouw.

Datum: vrijdag 15 maart 2024.

Om 18.00 hebben we een gezamenlijke maaltijd.

Kosten voor de maaltijd: vrijwillige bijdrage, niet hoger dan € 7.50

Aanvang film: 19.15 uur.

Opgave: uiterlijk 2 dagen van tevoren bij Truus Lodewijk: gclodewijk@gmail.com of tel. 06-27 309 663.

Tom Tempelaar

Kern Heusden

Pastoraat/Gastpredikanten: mw. J. de Kruijf [pastoraat@luthersekerkheusden.nl]
Algemeen: mw. H. Haaksema
IBAN Diaconie Heusden ! Heeft een nieuwe bankrekening: NL 67 RABO 0373 7480 94

Driekoningen vierden we traditiegetrouw met de bonencake. Maar waar was de boon gebleven?

Het kerstfeest begon met het samen optuigen van de kerstboom, altijd een gezellig moment samen.

*Deze winter voelen we ons sterk verbonden met Barbro en Frederik Hilwig die in Finnerödja de lange Zweedse winter doorma-
ken.*

Kern Nijmegen

Contact Pastoraat: Lilo Dankbaar [pastoraat@luthersekerknijmegen.nl]
Coördinatie: prof. dr. em. M. Matthias
IBAN Kern Nijmegen: Evang-Luth. Gem. Zuid-Ned.-Kern Nijmegen NL78 INGB 0000 9740 48
IBAN Diaconie Nijmegen: NL81 RABO 0373 7444 47

Terugblik

De kerstboom staat op het moment van schrijven, 11 januari, nog in de kerk te pronken. Dit jaar is het een prachtige, slanke boom waarbij de top op 1 cm na de zijgevel van het dak

bereikt. De boom heeft nog vele groene naalden en dan is jammer om hem zomaar na 6 januari op straat neer te leggen. Dus genoten wij er op 17 januari nog van om de boom daarna met weemoed af te voeren.

Omdat de boom nog staat dan ook maar een korte terugblik op de maand december;

Duitstalige adventviering - zondag 3 december 2023.

Een dienst volledig in de Duitse taal.

Met een korte inleiding, waarin uitgelegd dat wij een meertalige gemeente zijn en het een mooie gelegenheid is om met elkaar de bekende adventsliederen met hun Duitse teksten te kunnen zingen. Een zeer gevarieerde muziekbijdrage van Purcell, Franck, Bach, Buxtehude en Mozart werd ten gehore gebracht door de sopraan Emy Klomp.

De saamhorigheid is zo voelbaar en geeft een enorme blijdschap en dankbaarheid om het met elkaar te kunnen delen.

Na afloop van de dienst was er een gezellige tweekalige koffietafel!

Kerstdienst 25 december 2023

Ik herhaal mijn sleutelwoorden van kerst vorig jaar. Die zijn voor mij nederigheid, stille verwondering en vreugde.

Met de veranderingen wereldwijd qua klimaat, oorlogen, onmin, zinloos geweld is kerst toch echt een rustpunt van blijdschap en vreugde.

En dit jaar hadden wij voor het eerst sinds jaren, vijf kinderen in de dienst. Wat een feest!

O.l.v. ds. Hanneke Allewijn, organist Clemens Janssen, zangeres Hannelore Heuer met.

Christiaan Fahner op het orgel was het een hartverwarmende, vrolijke, bezinningvolle dienst.

De kinderen hebben in een aparte ruimte met elkaar een kort verhaal over de geboorte van Jezus gehoord, een lied geoefend en ondertussen ook een kleine attentie voor alle aanwezigen gemaakt. Aan het eind van de dienst werd het lied ten gehore gebracht en na afloop aan iedereen een herinnering aan kerst 2023 meegegeven.

Een lied voor jong en oud;

Wonderbare Raadsman 2x
Sterke God 2x
Eeuwige vader 2x
Vredevorst 2x

Refrein:

Een kind is ons geboren
Een zoon is ons gegeven
En zijn heerschappij duurt voor eeuwig
Vrolijk kerstfeest iedereen.

Vrede voor de wereld 2x
Heeft Hij gebracht 2x
Vrijheid voor de volken 2x
Licht in de nacht 2x

Refrein

Een gezellige samenkomst met 40 mensen na afloop van de dienst aan de koffietafel.

Collectes

Collecte opbrengsten:

3 december	Voedselbank Nijmegen-Overbetuwe	€94,90
17 december	LWF Jeruzalem programma	€98,30
25 december:	Kerst collecte Kerk in Actie, kinderen in de Oekraïne	€214,35
7 januari 2024	Wereldvrouwenhuis Marian, Nijmegen	€73,90

Collecten voor de komende tijd.

18 februari	KIA, Noodhulp Griekenland - Opvang voor gestrande vluchtelingen
3 maart	Kenia Nairobi
17 maart	Veertigdagentijdcollecte Kerk in Actie - Zending Rwanda - Leerzame stripverhalen voor kinderen
24 maart	Palmpasen Protestantse Kerk - Missionair Werk Nederland Het paasverhaal voor heel Nederland

Een interreligieuze maaltijd

In het jaar 2022 hebben de leden van de Maranathakerk en de Lutherse kerk in Nijmegen gehoor gegeven aan de uitnodiging om aan te sluiten bij de Iftar-maaltijd van de Moslim gemeente. Dat was zo goed bevallen en zo bijzonder dat er besloten is het ieder jaar te doen en te rouleren van gemeente. En zo geschiede het dat op 14 december 2023 de 2e gezamenlijke maaltijd in de protestantse kerk werd georganiseerd.

Het menu was gevarieerd. Een soep als voorgerecht, een kleurrijke salade, boerenkool, zuurkool en een Arabische Tajine. Alles vegetarisch maar voor de vleeseter ook een stukje rookworst.

Als dessert onder het genot van koffie/thee

baklava en chocolade.

Er stond een tafel vol met verschillende voorwerpen. Iedere tafel mocht een aantal voorwerpen meenemen en hierover in gesprek gaan.

Afwisselend bij aanvang en tussen de maaltijden door een korte lezing uit 'De Dageraad' het boek van Paulo Coelho, een lied 'Wit Sand' van Stef Bos, met als afsluiting gezamenlijk zingen van het lied.

'Dona Nobis Pacem'. 'Geef ons Vrede.' En hoe toepasselijk in deze onzekere tijden!

Het is zo goed en bijzonder dat wij naast elkaar kunnen zitten met dezelfde gedachten, wensen en hoop. De eerstvolgende maaltijd is dit jaar in de Lutherse kerk van Nijmegen. Wij houden u op de hoogte.

80 jaar geleden

Herdenking bombardement

Op 22 februari 2024 is het tachtig jaar geleden dat het centrum van Nijmegen werd gebombardeerd. Bijna 800 doden, duizenden gewonden. En het stadshart was in een paar minuten weggevaagd.

Bij dat gebeuren staan we op woensdag 22 februari met elkaar stil. De oecumenische gebedsdienst in het kader van de stedelijke herdenking van het bombardement vindt in de Stevenskerk plaats, aanvang 11:30 uur.

Aansluitend aan de dienst begint om 13.00 uur de officiële herdenking bij het monument De Schommel, Raadhuis Hof 1

Om 13.28 uur luiden de klokken en wordt er 2 minuten stilte in acht genomen.

13.15 uur Gelijktijdig aan de herdenking bij De Schommel is er een herdenkingsplechtigheid op de Begraafplaats Daalseweg, ter hoogte van Daalseweg 207. Hier liggen veel slachtoffer(tje)s van het bombardement. Na afloop daarvan is er zoals al vele jaren een informele ontvangst in de Lutherse kerk.

ds. Susanne Freytag

Dialoogtafels

Eerstvolgende dialooggesprek is op woensdag 13 maart 19.30 – 21.30 uur.

De Dialoogtafel is een uitnodiging om samen met elkaar in gesprek te gaan over bepaalde onderwerpen. Bij deze begeleide groeps gesprekken delen we ervaringen en luisteren we naar elkaar. Het thema voor deze bijeenkomst wordt nader bekend gemaakt.

Naast een vaste groep komen er regelmatig ook nieuwe belangstellenden binnenlopen. Toegang is gratis en iedereen is welkom!

Bijzondere dienst

Zondag 17 maart zal ds. Richart Huijzer worden verbonden aan zijn dienstwerk als predikant-voorzitter van het Classicaal College voor de Visitatie van de classis Brabant-Limburg en de Réunion Wallone.

Dit is een dienst van de classis en onze gemeente. **Vanwege bezoekers uit andere gemeenten is deze dienst verplaatst naar de middag om 14.00 uur.** Het wordt een feestelijke dienst waarin ds. Marco Luijk, ds. Richart Huijzer en ds. Susanne Freytag voorgaan.

De kerncommissie

zondagsschoolgebouw Nairobi

Van de diaconie

Bericht zondagsschoolgebouw Nairobi

Zoals beloofd in de laatste Lutherroos uitgave van 2023, zou ik graag een update willen geven over het kerkgenootschap Full Gospel Churches of Kenya Mathare North in Nairobi, Kenya.

In juli 2023 heb ik samen met mijn dochter Sophie onze vriendin Susan Mureithi in Nairobi bezocht, die een lid van deze vrije pinkstergemeente is, en ook als juffrouw voor de wekelijkse kinderkerkdiensten in de zondagsschool werkt (zie foto in de Lutherroos van 2023-7 op pagina 30).

De zondagsschool wordt door rond de 300 kinderen bezocht, die daar christelijk onderwijs ontvangen, zingen, spelen en ook een warme maaltijd ontvangen, voor sommige van hen het hoogtepunt van de week. Helaas is het zondagsschoolgebouw in een erg slechte toestand, zoals een lekkend dak dat tijdens de regentijden rotte pijlers, muren en vloeren, en kapotte ramen heeft veroorzaakt.

De gemeente in Nairobi heeft besloten om de meest nodige reparaties uit te voeren om het gebouw stabiel, veilig en droog te houden. Voor een nieuw gebouw, zoals per vergissing in de laatste Lutherroos uitgave was aangegeven, is er helaas geen geld. Maar zelfs voor de nodige reparaties heeft de

gemeente nog rond €3.500 nodig.

Door een 'fundraising' binnen hun gemeente is al iets geld opgehaald, en die is verhoogd door de €500 die door de kern Nijmegen in augustus 2023 was overgemaakt. Het resultaat kan worden bekeken op de fotos. Maar de reparaties moeten verder gaan om het gebouw in een acceptabele toestand te brengen waar de kinderen veilig en met plezier naar school kunnen gaan.

Zo is het plan, tegels te leggen, de pijlers te versterken, meer rotte delen van het gebouw te vervangen, een klein kantoor in te richten en de keuken op te knappen.

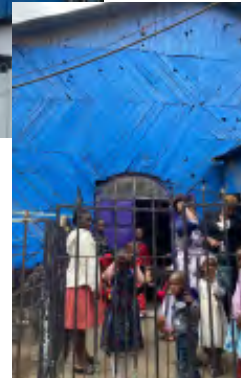
Het was hartverwarmend om de dankbaarheid van de kinderen te zien en met hoe weinig ze al tevreden zijn. Hiervan kunnen wij zo veel leren. Daarom ligt dit project mij zo dicht aan het hart en ik hoop met ons allen samen voldoende geld te kunnen verzamelen voor een veilige 'thuis' plek voor deze kinderen.

Katarina Wolf,

Boven rechts:
Gevel voor en na.

Links: Gangvloer:
voor en na

Het gebouw inspireert

Heb u ooit van Rilke gehoord? Rainer Maria Rilke was een lyrische dichter in de Duitse taal en leefde van 1875 tot 1926.

De kans is best groot dat u het Lutherse kerkje van Nijmegen eens bezocht hebt. En misschien herkent u het wel: eenmaal in het midden van de kerkzaal ga je als vanzelf stilstaan en laat je het gebouw op je inwerken: de glas-in-lood ramen links en rechts, de bogen in het plafond, het orgel, de preekstoel. Regelmatig zie ik het gebeuren: mensen staan het zichzelf toe om zich te laten inspireren door ons kerkje.

Zo was er laatst een boekpresentatie. Vertaler Gerard Kessels presenteerde zijn omvangrijke vertaling van *Neue Gedichte & Der neuen Gedichte anderer Teil* van Rainer Maria Rilke. Gerard had ervoor gekozen om de presentatie te laten beginnen met een muziekstuk op ons Van Deventer/Heyneman orgel. Als een soort rustgevend mantra, herhaalden continu de onderste noten van het stuk zich: een Spaanse Chaconne. De vertaler sloot zijn ogen en deinde mee op het ritme van de muziek, gelijk wuivend riet in de wind.

Gerard werd vervolgens geïnterviewd en hij las gedeeltes van gedichten voor, spelend en balancerend met akoestiek van de kerkzaal. Er vielen gepaste stiltes tussen de regels, stiltes waarin de tijd even stil leek te staan. Soms werd een gedicht herhaald, om het beter op te kunnen nemen of om er nog eens van te kunnen genieten.

Eén van de gedichten ging over een Bijbelverhaal: David en Abisag, 1 Koningen 1, een jong mooi meisje dat bij de oude David lag om hem warm te houden. Het gedicht bestaat uit twee delen: Abisags perspectief en

David's perspectief. “Opschrijven zoals Rilke deed, zou in onze tijd niet meer kunnen. Het is zo beeldend, je ziet het voor je!” Aan Gerard werd gevraagd of hij in zijn vertaling bewust voor een ander ritme had gekozen: de oorspronkelijke 3/4 maat is een 2/4 maat geworden, de cadans van een rap! Ik waardeerde het, dat in deze ruimte, een van de voorgedragen gedichten een Bijbelse achtergrond mocht hebben.

Dankzij actieve vrijwilligers van binnen en buiten onze kerkelijke gemeenschap is het sinds de zomer weer mogelijk ons kerkje te huren. Zo kunnen mensen uit de buurt, die anders niet in onze kerk komen, ook van deze ruimte genieten en zich laten inspireren. En wie weet welk rijtje uit zo'n stronk voortkomt? In ieder geval mag iedere bezoeker dit troostwoord naar huis meenemen: Ik ben bij U al de dagen!

Christiaan Fahner

Uit de kerncommissie

Eind vorig jaar werden we getroffen door het uitvallen van een deel van de elektravoorziening. Hierdoor kunnen we de klok niet meer luiden en ook het orgel doet het niet meer automatisch. Gelukkig zijn er vrijwilligers bereid gevonden om het orgel tijdens de kerkdienst 'aan te trappen', tot het probleem met de elektra is opgelost. Zo functioneerde het orgel immers ook in de tijd dat het werd gebouwd.

En er waren meer perikelen: de Oekraïense vlag, die buiten hangt, was vast komen te zitten aan de top van de vlaggenmast. Wat nu te doen? Een ladder kan daar niet bij. Gelukkig kende één van onze leden een boomverzorger, die wel even langs wilde komen met een hoogwerker. Nu wappert de vlag weer zoals het hoort.

Verder zijn we begonnen met de voorbereiding van de viering van 100 jaar Lutherse kerk in het huidige gebouw. Dit zal plaatsvinden tijdens het monumentenweekend, dat is het tweede weekend in september. We zoeken nog beeldmateriaal en verhalen uit de geschiedenis van de kerk. Zie hiervoor de oproep elders in dit blad. Als het lukt, gaan we een klein boekje uitgeven.

Helene Stafleu

Eten voor lichaam en ziel

oog hebben voor wat de goede schepping ons schenkt

Lentelunch met wilde kruiden - Eten voor lichaam en ziel

Op zaterdagmiddag 23 maart om 12.30 uur, nodigen we u uit in de Lutherse kerk voor een lentelunch met wilde kruiden. Vier keer per jaar gaan we proeven en leren over wat er zo maar in onze omgeving groeit en bloeit.

De lente is een seizoen van ontkiemen. We vieren de lente door een reis te maken met al onze zintuigen. Tijdens deze lunch komen gerechten en hapjes met wilde lentekruiden op tafel. We krijgen extra uitleg bij wat deze wilde kruiden ons te bieden hebben.

Het proeven van wilde kruiden wordt afgewisseld met verhalen uit verschillende culturen en religies over de lente. We staan ook stil bij onze verhouding met de natuur om ons heen, al het goede dat ons daarin wordt geschonken.

Voor deze geheel verzorgde Wilde Kruiden Lentelunch met informatie en verhalen vragen we een bijdrage van € 15 (mensen met een laag inkomen betalen € 7,50).

Aanmelden kan door een mail te sturen naar: aanmelden@luthersekerknijmegen.nl
Geef daarbij ook aan met hoeveel personen jullie komen.

Yvonne Schmidt

Contact Pastoraat: mw. G. Boon [pastoraat@luthersekerkheerlen.nl]
Coördinatie: dhr. H. Oosterveer
Diaconie: mw. K. Mulder
IBAN Diaconie Zuid-Limburg

NL57 RABO 0373 7110 26

Adventsmiddag 9 december 2023

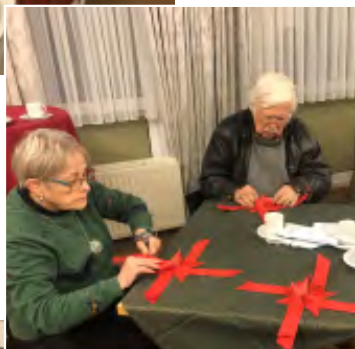

Op zaterdagmiddag 9 december was er voor de tweede keer een adventsmiddag voor de Duitstalige gemeenteleden in ons kerkgebouw te Heerlen.

We waren met 10 personen en Anja Cox heeft ons geprobeerd een ster te laten maken. Het zou niet zo moeilijk zijn, maar enigen hadden daar zo hun twijfels over. Maar Anja bleef de rust zelve en kwam elke keer weer even helpen. Daardoor ontstond er een gezellige en ontspannen sfeer. Meerdere aanwezigen luisterden de middag op door (eigengemaakte) gedichten, verhalen voor te dragen of door een lied te zingen.

We kunnen terugkijken op een geslaagde middag.

Gerda Boon

Kern Zuid-Limburg Collectes

De collectes voor de komende tijd.

- 11 februari.** Kerk in Actie: noodhulp Griekenland, opvang gestrande vluchtelingen.
- 25 februari.** 40 dagen collecte Kerk in Actie: Omzien naar gevangenen.
- 10 maart.** Biddag collecte Kerk in Actie: Goed boeren in een lastig klimaat, Oeganda.
- 24 maart.** Palmpassen: het paasverhaal door heel Nederland.

Keety Mulder

Verandering in de kerk : South Life Church

Vanaf de kerkdienst op 28 januari 2024 valt er een verandering in de kerk te zien. De eerste rijen zien er dan nog al "rood" uit. De banken zijn dan vervangen door stoelen met rode bekleding.

De kern Nijmegen had te veel stoelen als reserve staan en wilde graag deze stoelen aan ons afstaan. Daar zijn wij hun erg dankbaar voor.

Op deze manier kunnen wij zo langzamerhand wennen aan het idee, dat in de loop van de tijd de banken zullen worden vervangen door stoelen. Dit is onder andere zo gepland, omdat wij meer activiteiten voor de wijk gaan ontwikkelen, waardoor er meer en verschillende activiteiten in de kerk kunnen gaan plaatsvinden.

Met stoelen kan er dan ook een andere opstelling gemaakt worden.

Deze ontwikkeling gaat niet van de één op de andere dag. Er zijn vele facetten aan verbonden, o.a. financiën. Maar de ideeën zijn ervoor en zullen t.z.t. uitgewerkt worden. Laat u verrassen!

Gerda Boon

Onze Lutherse kerk had voor 22 oktober 2023 een uitnodiging gekregen van de South Life Church, die het gebouw van het Apostolisch genootschap heeft overgenomen. Het kwam goed uit, want wij hadden onze kerkdienst wegens het jubileum van Ruud Post pas 's middags.

Keety en ik meldden ons iets voor tien en feliciteerden hen met hun nieuwe kerkgebouw. De dienst begon met uitgebreid inspelen en zingen. Intussen kwamen steeds meer mensen binnen. Precies om tien uur begon de feestelijke dienst dus niet. Er waren veel jongeren en uiteindelijk ongeveer naar schatting 150 mensen. Een gospelband met twee blanke drummers en gitaristen en zes zwarte zangers en keyboardspelers zongen. Heel hard en swingend natuurlijk, en sommige liederen werden wel twintig minuten gezongen.

Een spreker van het Apostolisch genootschap was erg blij dat hun kerkgebouw zo'n nieuwe bestemming had gekregen. Ook wij werden welkom geheten. Veel verschillende mensen deden een deel: gebeden, mededelingen, collecte, een bedankje voor alle hulp bij de verhuizing met naam en toenaam. Aan het eind volgde nog een korte preek over de inwijding van de tempel door Salomo. En een uitgebreid zegengebed dat werd afgesloten met de Aäronitische zegen.

Daarna was er koffie met gebak en taart en allerlei andere lekkere hapjes in de grote hal. Wij hoorden dat de kerkgemeenschap een jaar of twintig geleden in de Lutherse Kerk begonnen is, maar steeds doorgroeide en nu eigenlijk weer terug is gekomen op de Meezenbroekerweg. Degene die dat vertelde was ooit zelfs in het Lutherse kerkgebouw gedoopt! Al met al een heel feestelijke dienst.

Ab Mulder

Uit de kerncommissie

9 januari

Voor het eerst in het nieuwe jaar kwamen we weer bij elkaar en zijn begonnen met het evalueren van de kerst/adventstijd.

We kunnen terugkijken op een geslaagde Adventsmiddag. Zie elders in deze Lutherroos. De kerkdienst op 1e Kerstdag werd ook goed bezocht. Bij het koffiedrinken was het zo gezellig en bleef men zo lang zitten totdat bijna de mensen voor “Kom op soep” binnenkwamen.

We kijken vooruit in dit jaar, waarin we meewerken met de oecumenische kerkdienst op 21 januari in de Pelgrimskerk. Eveneens gaan we weer meewerken aan de vespers en andere kerkdiensten gedurende de Stille Week. Ook staat er weer een Paasbrunch gepland in onze kerk. Na de kerkdienst kunnen we elkaar dan ontmoeten tijdens de brunch in de koffiekamer. Iedereen mag weer wat meenemen zodat we een complete brunch hebben.

In de volgende Lutherroos leest u nog meer hierover.

Met “Kom op de soep” gaat het nog steeds goed. Deze mogelijkheid is er op de zondagen dat wij kerkdienst hebben.

Van 14.00 – 16.00 uur kan men een kop soep en broodje halen en even gezellig zitten eten en een praatje maken.

De St. Wijkpresentie, die ook diverse activiteiten in ons kerkgebouw organiseert, waren altijd op dinsdag, woensdag en donderdag aanwezig. Dit verandert vanaf 15 januari in maandag, dinsdag en woensdag.

Medio januari gaat het interieur van de kerk er anders uitzien. In deze Lutherroos leest u daar meer over.

U allen een gezegend en gezond 2024 toegewenst!

Gerda Boon

Leren van Luther

nu ook in Zuid-Limburg

Elf jaar geleden begon een aantal lutherse gemeenten in het Noorden en Oosten van het land om samen op vijf locaties de cursus Leren van Luther aan te bieden. En dat was zo succesvol dat deze cursus nu elk jaar met een ander thema wordt gegeven.

Ondertussen is gaandeweg het aantal locaties uitgebreid naar meer dan vijftien locaties en dit jaar dus voor het eerst ook in Heerlen. We zijn verheugd over een leuke groep van deelnemers vanuit verschillende kerkelijke

achtergronden die zich zo samen rond de tafel over teksten van Luther boog.

Susanne Freytag

Contactadressen

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland

Predikant

mw. ds. S. Freytag
tel.: 06-4395 5283

St. Jorislaan 14
5611PM Eindhoven

e-mailadres:

 ds.freytag@lutherszuidnederland.nl

Kerkenraad

Secretaris: hr. T. Tempelaar
e-mail: secretariaat@lutherszuidnederland.nl
tel: 040-262 3104

Rekeningen

Graag de juiste tenaamstelling vermelden.

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland

NL43 RABO 0373 7412 51
NL87 INGB 0001 1373 31
NL25 ABNA 0860 1918 42

Diaconie Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland

NL57 RABO 0373 7110 26

Luthers Zuid-Nederland op Internet:

www.lutherszuidnederland.nl

Kerkblad "Lutherroos"

Adrescorrectie en/of klachten over toezending:
Tom Tempelaar, Amerlaan 2, 5626 BP Eindhoven
tel: 040-262 3104
e-mail: secretariaat@lutherszuidnederland.nl

Redactie kerkblad "Lutherroos"

De redactie is bereikbaar via e-mail:
redactie@lutherszuidnederland.nl

Website Luthers Zuid-Nederland

www.lutherszuidnederland.nl

KERKDIENSTEN

Eindhoven

Dommelhoeftstraat 1A
Eindhoven

Aanvang vanaf 1 januari 10:30 uur!
(tenzij anders vermeld)

11 februari - Esto Mihi
ds. S. Freytag [LU]

18 februari - Invocavit
ds. E. van der Panne
Vierig Heilig Avondmaal

25 februari - Reminiscere
mw. M. Peters-Mathijssen

3 maart - Oculi
ds. S. Coenradie

10 maart - Laetare
ds. S. Freytag [LU]

17 maart - Judica
dr. T.H.M. Akerboom [LU]

24 maart - Palmzondag
ds. E. v.d. Panne

donderdag 28 maart - Witte Donderdag

ds. I. Reinhold
Aanvang 19:00 uur
Viering Heilig Avondmaal

vrijdag 29 maart - Goede Vrijdag
ds. E. v.d. Panne
Aanvang 19:00 uur

Heusden

Putterstraat 32
Heusden
Aanvang 10:30 uur.
(tenzij anders vermeld)

18 februari - Invocavit
drs. E.E. Aarsen

3 maart - Oculi
ds. L.E. Vos

17 maart - Judica
drs. E.E. Aarsen

maandag 25 maart - Passiestonde
Aanvang 19:00 uur

dinsdag 26 maart - Passiestonde
Aanvang 19:00 uur

woensdag 27 maart - Passiestonde
Aanvang 19:00 uur

31 maart - Pasen
drs. J.B. Val

30 maart - Stille Zaterdag

ds. S. Freytag [LU]
Aanvang 19:00 uur

31 maart - Pasen
ds. C. Duhoux-Rueb

KERKDIENSTEN

Nijmegen

Prins Hendrikstraat 79
Nijmegen
Aanvang 10:00 uur.
(tenzij anders vermeld)

18 februari - Invocavit
ds. S. Freytag
Viering Heilig Avondmaal

donderdag 22 februari
Oecumenische gebedsdienst
Herdenking bombardement
Stevenskerk
Aanvang 11:30 uur

25 februari
Geen dienst, was eerder per abuis vermeld

3 maart - Oculi
ds. W.J.H. Boon

17 maart - Judica
ds. S. Freytag, ds. M. Luijk en ds R. Huijzer
Aanvang 14:00 uur
Viering Heilig Avondmaal

24 maart - Palmpassen
diaken Th. van Driel

Zuid-Limburg

Meezenbroekerweg 70
Heerlen
Aanvang 10:30 uur
(tenzij anders vermeld)

25 februari - Reminiscere
ds. S. Freytag
Viering Heilig Avondmaal

10 maart - Laetare
ds. A. Hana

24 maart - PalmPasen
ds. S. Freytag
Viering Heilig Avondmaal

maandag 25 maart - vesper
Aanvang 19:30 uur

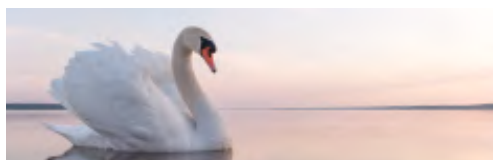
dinsdag 26 maart - vesper
Aanvang 19:30 uur

woensdag 27 maart - vesper
Aanvang 19:30 uur

31 maart - Pasen
ds. S. Freytag
Viering Heilig Avondmaal

Bergen op Zoom

nog niet bekend

Eten voor lichaam en ziel
oog hebben voor wat de goede schepping ons schenkt
Lees hierover op pagina 25

lutherszuidnederland.nl

